

Miljödepartementet
Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 4 oktober 2019

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. En ren jord åt alla: En europeisk strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Riktlinjedebatt.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin.

Förslagets innehåll:

Parisavtalet uppmanar parterna att senast 2020 ta fram långsiktiga strategier för att minska utsläppen av växthusgaser. Den 28 november 2018 antog kommissionen ett meddelande om en långsiktig klimatstrategi.

Kommissionen bekräftar i strategin IPCC:s bedömning att EU och övriga parter behöver uppnå nettonollutsläpp till 2050 för att uppfylla målet om att hålla jordens temperaturökning till maximalt 1,5 grader.

Kommissionen betonar att den omställning av hela ekonomin som kommer att behövas utgör både en möjlighet och en nödvändighet, även om den också kommer att innebära utmaningar. Kommissionen redogör i sitt meddelande för åtta olika scenarier för utsläppsminskningar inom EU där två ska leda till netto-nollutsläpp 2050. En omställning av den omfattning som beskrivs i de mest ambitiösa scenarierna berör flertalet politikområden. Meddelandet innehåller inga förslag till ny lagstiftning.

Enligt IPCC:s specialrapport från 2018 räcker det inte att hålla den globala uppvärmningen till 2 grader för att förhindra mycket allvarliga konsekvenser. Rapportens resultat visar att EU minst behöver klara kommissionens netto-nollscenarier för att vara i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Inför miljørådet den 4 oktober har Finlands ordförandeskap informerat om att diskussionen kommer att avsluta behandlingen av kommissionens meddelande i de olika rådsformationerna. Efter miljørådet avser ordförandeskapet att göra en muntlig återrapportering till Europeiska rådet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer att kommissionen förespråkar netto-nollutsläpp av växthusgaser i EU till 2050. Det är i linje med Sveriges position om att EU ska nå netto-nollutsläpp senast 2050, eller tidigare om vetenskapen visar att det krävs.

Regeringen ser positivt på att meddelandet har behandlats brett i alla berörda rådsformationer så att olika aspekter av omställningen lyfts fram. Regeringen välkomnar att 24 medlemsstater stödde målsättningen om att EU ska nå netto-nollutsläpp senast 2050 vid Europeiska rådets möte i juni. EU behöver dock enas om en sådan målsättning så snart som möjligt för att tidigt under 2020 kunna lämna in en ambitiös klimatstrategi till FN. Det är bara genom att gå före som EU kan behålla sin internationella ledarroll och driva på i genomförandet av Parisavtalet.

Det är viktigt att omställningen sker på ett sätt som skapar så stora fördelar som möjligt för alla EU:s medborgare och ekonomin. Regeringen anser att användning av alla relevanta verktyg inom EU måste övervägas för att möjliggöra och stödja omställningen i varje medlemsstat. Regeringen föreslår att Sverige ska verka för att EU-finansiering inte ska gå till investeringar i fossil energi. Regeringen välkomnar en fortsatt diskussion om hur

omställningen kan genomföras på ett sätt som kan skapa enighet om att EU både kan och ska nå netto-nollutsläpp senast 2050.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning har skett vid flera tillfällen med miljö- och jordbruksutskottet och näringsutskottet, senast den 9 maj 2019 med miljö- och jordbruksutskottet. Samråd med EU-nämnden har skett vid åtta tillfällen, senast den 20 september 2019.

Fortsatt behandling av ärendet:

Meddelandet har behandlats av ett flertal rådsformationer och även Europeiska rådet under våren 2019. Finlands ordförandeskap planerar att rapportera vad rådsformationerna har diskuterat till Europeiska rådet efter miljørådet i oktober och förutser inga fler rådsmöten efter det. De slutsatser som dras från behandlingen i rådet – inte minst vad gäller mål för minskning växthusgasutsläpp inom EU till 2050 – kan väntas ligga till grund för den långsiktiga klimatstrategi som EU väntas skicka in till FN.

Faktapromemoria:

2018/19:FPM19.

4. Slutsatser om förberedelserna inför mötet inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (Santiago, Chile, 2–13 december 2019).

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Rådet ska anta rådsslutsatser.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Den 25:e partskonferensen (COP25) inom klimatkonventionen (UNFCCC), det andra partsmötet för Parisavtalet och det 15:e partsmötet inom

Kyotoprotokollet äger rum i Santiago, Chile i december 2019. Inför mötet avser rådet anta EU:s förhandlingsmandat genom rådsslutsatser.

Under förhandlingarna i rådsarbetsgruppen har Sverige drivit och fått gehör för ett flertal ståndpunkter. Sverige har bland annat fått gehör för att EU ska uppvisa en hög ambition med fokus på netto-nollutsläpp och uppvisa ledarskap i det globala klimatarbetet och göra tydlig koppling till klimatneutralitet. Sverige har vidare fått gehör för betydelsen av FN:s klimatpanels släppta och kommande rapporter i utvecklandet av nationellt beslutade åtaganden (NDC). Sverige har sedan tidigare positionen att tydligare integrera en 1,5-gradersaspekt i de internationella förhandlingarna och i EU:s genomförande av Parisavtalet, vilket i hög grad har genomsyrat förhandlingarna.

Därutöver har Sverige i förhandlingen om rådsslutsatserna verkat och fått gehör för stärkta kopplingar kring bland annat jämställdhet, framtida generationer och hav.

Inför miljørådet finns två utestående frågor för rådsslutsatserna. Den första frågan rör åtagandeperioderna för Parisavtalets parter. På COP24 beslutades att alla parter ska ha samma åtagandeperioder från och med 2031 (t.ex. 5- eller 10-åriga åtaganden). Vilken (eller vilka) tidsram(ar) som ska gälla kommer att förhandlas under COP25, och EU:s position förhandlas på miljørådet. Merparten av parterna inom klimatkonventionen stödjer 5-åriga åtagandeperioder, men EU har i dagsläget ingen tydlig position i frågan. Sverige har sedan 2015 drivit att alla parter bör ha en gemensam tidsram i linje med Parisavtalets ambitionscykel och att EU bör stödja femåriga åtagandeperioder.

Den andra utestående frågan i förhandlingen av rådsslutsatserna handlar om EU:s nationellt beslutade åtagande (NDC) och huruvida EU ska kommunicera, öka eller uppdatera sitt 2030-åtagande.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att förslaget till rådsslutsatser till stor del tillgodoser de svenska prioriteringarna och kan på rådsmötet därför ställa sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna. Regeringen anser dock att slutsatserna på ett tydligare sätt bör signalera att EU även på kort sikt är berett att höja sin ambition i linje med vad vetenskapen kräver. Regeringen avser därför verka

för att rådsslutsatserna tydliggör att EU under 2020 inte bara uppdaterar sitt åtagande till 2030 utan också höjer det. Sverige bör driva på för att EU:s klimatmål för 2030 skärps till en minskning av växthusgasutsläppen med minst 55 procent jämfört med 1990 och är i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Regeringen avser även verka för att EU ska stödja att alla parter har femåriga gemensamma tidsramar för sina åtaganden från 2031, i linje med Parisavtalets femåriga ambitionscykel.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Rådsslutsatserna har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Rådsslutsatser utgör EU:s position inför partsmötet i Santiago, Chile den 2–13 december 2019.

Faktapromemoria:

-

5. Slutsatser om det åttonde miljöhandlingsprogrammet – Att vända trenden tillsammans

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Miljörådet ska anta rådsslutsatser.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

EU:s miljöhandlingsprogram är ett ramverk för EU:s miljöpolitik som har legat till grund för utvecklingen av EU:s miljöpolitik sedan det första programmet antogs 1972. Rådsslutsatserna syftar till att uppmana kommissionen att presentera ett förslag om ett åttonde

miljöhandlingsprogram för EU innan det innevarande, sjunde miljöhandlingsprogrammet, löper ut år 2020.

Utkastet till rådsslutsatser betonar miljöhandlingsprogrammets betydelse som ett strategiskt ramverk för EU:s miljö- och klimatpolitik och slår fast att det sjunde miljöhandlingsprogrammets vision och tematiska prioriteringar fortfarande är giltiga. I slutsatstexterna hänvisas till kommissionens utvärdering av det sjunde miljöhandlingsprogrammet som visar att tillräckliga framsteg inte har gjorts i förhållande till målen inom prioriterade områden som naturkapital, miljö och hälsa samt integrering och genomförande av miljöpolitiken. Slutsatstexterna uppmanar därför medlemsstaterna och kommissionen att intensivifiera sitt arbete med genomförandet av det sjunde miljöhandlingsprogrammet och kommissionen uppmanas att skyndsamt presentera en strategi för giftfri miljö.

I slutsatstexterna lyfts ett antal grundförslag riktade till kommissionen fram inför ett kommande åttonde miljöhandlingsprogram. Den vision för 2050 som fastställs i det sjunde miljöhandlingsprogrammet föreslås kvarstå, men med ett tydligt fokus på att leverera konkreta resultat till 2030 så att miljöhandlingsprogrammet utgör den miljömässiga pelaren av EU:s genomförande av Agenda 2030. Vidare föreslås förstärkt uppföljning av genomförandet och tydliga resultatbaserade indikatorer för att mäta framsteg mot programmets mål samt en halvtidsöversyn för att utvärdera genomförandet av programmet.

Bland de områden som rådsslutsatserna lyfter fram som viktiga att inkludera i ett åttonde miljöhandlingsprogram är förstärkt integrering och synergier mellan politikområden, investeringar i en hållbar omställning, miljöstyrning inklusive transparens, information, allmänhetens deltagande och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, skydd av medborgares hälsa samt en accelererad omställning till en resurseffektiv, cirkulär och klimatneutral ekonomi. Kommissionen uppmanas att utforma det åttonde miljöhandlingsprogrammet i linje med Parisavtalets mål och med rekommendationerna från IPBES (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) rapport om biologisk mångfald. Rådsslutsatserna framhåller även EU:s globala roll för en grön omställning, potentialen i digitalisering och vikten av att involvera det civila samhället i framtagandet av och under genomförandet av ett åttonde miljöhandlingsprogram.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser om ett åttonde miljöhandlingsprogram. Regeringen anser att ett åttonde miljöhandlingsprogram ska ha en hög ambitionsnivå och konkreta prioriteringar och mål, och anser att slutsatserna identifierar flera viktiga områden som bör inkluderas i programmet. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna uppmanar kommissionen att presentera ett förslag om ett åttonde miljöhandlingsprogram tidigt under 2020, för att programmet ska kunna träda ikraft då det sjunde miljöhandlingsprogrammet löper ut.

Regeringen välkomnar också den tydliga koppling som görs till genomförandet av målen i Agenda 2030, Parisavtalets mål och IPBES rapport om biologisk mångfald. Det är även positivt att rådsslutsatserna tydligt betonar sambandet mellan hälsa och kemikalier och vikten av giftfria materialkretslopp. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för utestående åtaganden från det sjunde miljöhandlingsprogrammet innan programperiodens slut, inklusive en strategi för giftfri miljö.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Rådsslutsatserna har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktapromemoria:

-

6. Slutsatser om ökad cirkularitet – övergång till ett hållbart samhälle

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Miljörådet ska anta rådsslutsatser.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin.

Förslagets innehåll:

Kommissionen antog 2015 en EU-handlingsplan för cirkulär ekonomi. Denna handlingsplan hade till syfte att öka sysselsättning, tillväxt och investeringar och utveckla en koldioxidneutral, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi. I mars 2019 presenterade kommissionen ”Final Circular Economy Package” där bland annat en redovisning av de 54 åtgärderna i handlingsplanen ingick och angavs att dessa nu har genomförts eller håller på att genomföras. Med denna redovisning anser kommissionen handlingsplanen vara genomförd.

Finlands ordförandeskap har prioriterat cirkulär ekonomi och att rådet ska anta rådsslutsatser. Huvudsyftet med slutsatserna är att uppmana kommissionen att integrera cirkulär ekonomi tvärssektoriellt och att ta fram ett långsiktigt strategiskt ramverk för cirkulär ekonomi samt en ny handlingsplan.

Slutsatserna är uppdelade i fem delar:

- Cirkulär ekonomi – en europeisk framgångshistoria
- Circular Economy Strategy 2.0
- Riktade strategier för nyckelsektorer
- Mer cirkulär ekonomi genom att leverera förändringar i produktions- och konsumtionsmönster
- Ekonomiska instrument för cirkulär ekonomi

Utkastet till rådsslutsatser är på en övergripande nivå och i slutsatstexterna riktas bland annat ett antal uppmaningar till kommissionen och medlemsländerna.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser. Regeringens utgångspunkt är att slutsatserna ska vara ambitiösa, strategiska, långsiktiga och med ett brett perspektiv som inkluderar relevanta politikområden.

Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna uppmanar kommissionen att presentera ett förslag om ett långsiktigt strategiskt ramverk för cirkulär ekonomi samt en ny handlingsplan.

Regeringen välkomnar också den koppling som görs mellan cirkulär ekonomi och Parisavtalets mål samt med IPBES (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) rapport om biologisk mångfald.

Det är också viktigt för regeringen att vikten av giftfria kretslopp lyfts fram och att slutsatserna ska adressera hela livscykeln, där frågor som t.ex. eko-design, nya affärsmodeller och information om produkter till konsumenter är viktiga komponenter.

Regeringen har gett stöd till att rådsslutsatserna efterfrågar en EU-strategi för textil samt att slutsatserna inte föregår andra pågående processer, som till exempel genomförande av avfallspaketet, implementering av direktivet för engångsplast och när det gäller återvinning av vatten.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Rådsslutsatserna har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktapromemoria:

-

7. Övriga frågor

a) Aktuella lagstiftningsförslag

i) Ordförandeskapet avser informera om ändring av förordning (EG) nr 715/2007 om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6).

ii) Lägesuppdatering från ordförandeskapet på begäran av Tyskland om förordningen om taxonomi för hållbar finansiering.

b) Kommissionen avser informera om meddelandet "Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar".

- c) Information från ordförandeskapet och kommissionen om det 18:e mötet i partskonferensen (COP 18) för konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (CITES), Genève den 17–28 augusti 2019.
- d) Portugal avser informera om högnivådialogmöte om vattenplattformen mellan Kina-EU, Portugal 7–8 november 2019.
- e) Danmark avser informera om övergång till utsläppsfria personbilar.